

tiesiogiai jokių pokyčių dar nepatyrėme. Mūsų mokymo programos nepasikeitusias – iki būrio atsiradimo vargu ar daug kas pasikeis, juk pokyčiams reikia laiko. Tačiau tai, be abejo, išbandymas visam pulkui, o apie perspektyvas kalbėti kol kas anksti“.

Bataliono vyriausiasis puskarininkis Aidas Kreivys pritaria – išbandymai nelengvi, tačiau įveikiami. Dalinyje bendra psichologinė atmosfera nepriekaištinga – seržantų ir karininkų santykiai yra pakankamai geri, didelių konfliktų nepasitaiko, todėl užduotis įgyvendinti paprasčiau: „Seržantai tikisi, kad į pulką atėjus profesionalams, dirbti bus paprasčiau, jie bus motyvuoti, vadinasi, viskas eisis kaip iš pypkės“. Tačiau pats puskarininkis nėra linkęs pritarti visuotiniam entuziazmui, jo manymu, su profesionalais dirbti bus sunkiau

nei su šauktiniais. „Laikas parodys, tačiau iš patirties žinau, kad problemų pakanka ir su tais, ir su kitais: profesionalas nebus devyniolikmetis nerūpestingas vaikinys, manau, dauguma šį kelią pasirinkusių bus vyresni, turės šeimas, todėl atsiras daug visokių niuansų. Kils socialinių ir psichologinių problemų, žmogus išvažiuos į miškus, šeima jo nematys, todėl visos bėdos atsispindės tarnyboje. Tai pajusime visi...“

Patirtis patyrusiems kariuomenės vilkams diktuoja – bus visko. Kad ir kaip būtų, su profesionalu lengviau susikalbėti nei su privalomosios karo tarnybos kariu, jis baigs bazinį kario kursą, jam bus reikalingos charakteristikos, todėl ir motyvacija tarnauti bus kita, o šauktiniui kas – atėjo, atitarnavo ir namo: „Juk maža jų dalis atėjo savo noru. Profesionalas jau ateis norėdamas tarnau-

Ar iš tiesų su profesionalais bus lengviau dirbti nei su šauktiniais?

Šuolis su parašiutais kol kas nėra įtrauktas į BKK, tačiau ilgai profesionalai galės tai išbandyti.

ti, tačiau mokymo eigoje reikės jį motyvuoti, nes motyvacija visada reikalinga“, – tvirtina mjr. K Čiuplinskas.

Nusiteikę optimistiškai

Instruktoriai vyr. srž. Marius Vaitkevičius, j. srž. Vygantas Lukoševičius ir vrš. Arnoldas Remeikis nusiteikę optimistiškiau nei jų vyresni kolegos. Pasak jų, blogiau tikrai nebus: „Dirbame su privalomosios karo tarnybos kariais ir matome, kad užduotis jie atlieka verčiami, o jų motyvai yra asmeniniai – kada išleis namo, kada leis parūkyti, pailsėti ar dar kas nors, – pasakojo Marius.– O profesionalams bus aktualu ko nors išmokti, sužinoti. Jie gaus atlyginimą, po darbo valandų grįš namo į šeimas, todėl dirbti bus paprasčiau. Pagaliau ir man pačiam maloniau žinias perteikti tiems, kas jų nori, o ne abejingumu dvelkiantiems šauktiniams. Jaučiamės tvirtai profesinėje srityje, žinių netrūks, tikriausiai turėsime pakeisti savo bendravimo įpročius – juk prieš mus bus ne vai-

kai, o suaugę vyrai“.

I kuopos intendantas vrš. Osvaldas Raižys jau daug metų atidavęs karinei tarnybai. Todėl, kitaip nei jaunieji kolegos, vertinti naujoves jis linkęs atsargiau: „Iš tiesų su profesionalais dirbti dar neteko, tik po kelių mėnesių galima bus pasakyti, kaip iš tiesų yra. Be abejo, dirbti su vienais ir kitais kariais – skirtumas didžiulis, tačiau mes dar negalime lyginti. Mes tik tikimės, kad bus geriau, kai į kuopą ateis besidomintys kariuomene subrendę žmonės, nors, manau, netrūks ir labai jaunų“.

J. srž. Vygantas Lukoševičius – jaunas instruktorius, tarnyba patenkintas. Profesinę karjerą Vygantas pradėjo prieš ketverius metus, jam patinka ir kilimo perspektyvos, ir pats darbas. Kol kas jis dar neturi šeimos, todėl visa galva paniręs į karinę tarnybą. Pasak Osvaldo, tokie jaunuoliai ir yra tinkamiausi karinei tarnybai, juk tarnyba būdėjimai, atsiliepia santykiams šeimoje. Išsiskyrusių karių pakanka ir kuopoje – kaip pavyzdį parodo šalia stovintį liūdną kolegą.

O Marius, kalbėdamas apie būsimų profesio-

nalų bazinį kursą, parodo grindis šluojantį privalomosios karo tarnybos kari – galbūt to nebebus: „Nors viską suversti ant civilių pečių – vargu ar įmanoma, pagaliau kas bus, jei kuopoje civiliai trinsis kartu su kariškiais?“

Rosvaldai tai neatrodo problema – paviešėjęs Danijoje jis pamatė, kaip puikiai tuos darbus atlieka valytoja: „O mūsų patalpas valo patys kariai. Kita vertus, visi tikimės, kad profesionalai vertins tarnybos vietas sienas, neteplios jų, gerbs kitų darbą – ne taip kaip dabar.“

Bėdos

I mokomosios kuopos vadas kpt. Egidijus Paura gyvena laukimo nuotaikomis: „Aišku, turėsime persikvalifikuoti – skirtumų pakaks, atsakomybė bus didesnė, nes karys bus ruošiamas ne vieneriems metams“.

Pasak vado, atmosfera kuopoje gera, visi sutaria neblogai: „Konfliktų tarp LKA absolventų ir seržantų išvengiame, iškilus nesutarimams, jauniems karininkams su teoriniu žinių bagažu, bet be praktinės patirties, patariu pasitarti su seržantais, jų paklausti, nes jie gali padėti. Karo akademijoje turėjau tik vieną stažuotę, todėl nespėjau artimiaus susipažinti nei su kariais, nei su tarnyba – atėjau žalias. Šiandien jau regiu šioje sistemoje pokyčius – pas mus atvažiuoja kariūnai po antro kurso, daliniuose padaugėjo praktinių užsiėmimų“.

Darbas su profesionalais – patraukli galimybė. Noras tarnauti kariuomenėje pagerins karių rengimą. Tačiau kapitonas neslepia susiduriantis ir su kariuomenėje tarnaujančių profesionalų motyvacijos stoka. „Iš tiesų tai ryškėja, – pripažino kuopos vadas. – Tarnybos pradžioje to nejutau, nes mano kuopos seržantai gauna papildomą

priedą už karių mokymą. Tačiau jie bendrauja su civiliais, kurie uždirba daugiau ne tik užsienyje, bet ir Lietuvoje“.

Be abejo, materialinis atlygis nėra pagrindinis dalykas – pats karininkas patenkintas savo tarnyba, nes jei pastaroji nepatiktų, matyt, jokie pinigai nepadėtų. Čia jaučiasi vertinamas: „Gau nu padėkas, į mano atliktą darbą nežiūrima pro pirštus. Taigi, kai esi vertinamas, norisi dirbti dar geriau“.

Kapitonas pripažįsta dar vieną bėdą – karininkai pamažu tampa administratoriais ir pradeda pamiršti kariškos romantikos skonį. „Keičiasi kario rengimas, pagal programą sumažėjo lauko pratybų, nors stengiamės vykdyti kiekvienas. O dokumentacija – jos kiekis pakankamai didelis ir ateityje nesumažės, todėl mus iš tiesų galima vadinti dar ir administratoriais“.

Tokiose pratybose dalyvauja tik profesinės karo tarnybos kariai.

Bandomieji triušiai

Apie pasiruošimą priimti profesionalus Mokomajame pulke dabar aktyviai diskutuojama – perdaromos programos, kalbama su vadovybe, derinama. Pasak štabo viršininko plk. ltn. Alberto Dapkaus, kiekvienas pulke supranta, kad tai naujovė, pareikalaujanti pastangų pereinant į kokybiškai naują lygmenį: „Juk profesionalas nėra tas šauktinis, kuris atėjo į kariuomenę ne savo noru. Profesionalams reikės daugiau pastangų, daugiau žinių, be abejo, instruktoriai turės būti geriau pasirėngę. Šia linkme dirbama, ir pagal pirminį

Mokymo programos padės sudaryti britų instruktoriai.

projektą bazinis kursas nesitęs daugiau nei tris mėnesius. Pagal amerikiečių ir britų pavyzdį mes siūlysim tvirtinti trijų mėnesių programą, kuri jau parengta, tiktai laukia patvirtinimo. Iš kur semsimės patirties? Glaudžiai bendradarbiaujame su britais, sutarėme, kad jie mums suteiks metodinę pagalbą, jų ekspertai atvyks mums patarti, peržiūrės mūsų programas. Jie sukaupe ilgametę patirtį, todėl kviečiasi ir mūsų žmones susipažinti su jų darbu. Galbūt pirmam kursui tobulos programos nepadarysim, tačiau šių metų rugpjūtį užsibrėžime tikslą turėti pradinius pajėgumus profesionalams rengti. Mūsų instruktoriai turės pasiruošti, persikvalifikuoti, peržiūrėsime infrastruktūrą, šį tą

Rikiuotės statusas – pradinis BKK etapas.

reikės patobulinti, pakeisti. Procesas prasidėjo...“

Pirmajam profesionalų būriui teks bandomųjų triušių dalia. Gerai tai ar blogai – spręsime vėliau. Juk pradžia turi ir plusų, ir minusų. Profesionalai, kaip ir privalomosios pradinės karo tarnybos kariai, gyvens pulke, į namus bus išleisti tik po priesaikos. Pasak štabo viršininko, išleidinėti į namus būtų netikslinga dėl įtemptos dienotvarkės. Namai ir šeima sudarys papildomų rūpesčių.

Į Mokomąjį pulką kariai atvyks jau su tiksliniu paskyrimu – jie jau žinos, kur bus paskirti po bazinio kurso. Šiais metais pulkas dar neatsisakys ir šauktinių – iki metų pabaigos suplanuota jų komplektacija ir paskirstymas į dalinius. Pirminiame etape pulkas mokys ir šauktinius, ir profesionalus – kol kas dar nėra tikslių duomenų, kas bus toliau – ar išliks du mokomieji batalionai ir pan. Tačiau reikės didelių pajėgumų. Manoma, kad per metus pulkas turėtų paruošti ne mažiau kaip 900 karių profesionalų. Tačiau pagal britų ar amerikiečių patirtį apie 20 proc. žmonių paprastai iškrenta dėl sveikatos, šeiminių aplinkybių, motyvacijos stokos ir pan., todėl karių skaičius turės būti didesnis.

Kol kas pulkas žmonių stygiumi nesiskundžia – tačiau savo užduotis peržiūri, analizuoja, ką reikia vykdyti, o netiesioginių funkcijų nori atsisakyti. Pavyzdžiui, didžiulėje teritorijoje įsikūrė daug ka-

riuomenės dalinių, o apsauga – tik ant Mokomojo pulko pečių. Jau ruošiami pasiūlymai dalytis šia atsakomybe su kitais.

– Iššūčiai negąsdina, tik reikia pasiruošti, – tvirtina štabo viršininkas plk. ltn. A. Dapkus.

Iš tiesų prie reformų įpratęs Mokomasis pulkas ištvėrs ir transformacijos atneštus iššūkius. Daugelio nuotaika netgi džiugi – juk ruošiamasi kokybiniam šuoliui. Tačiau šilto ir šalto matę pulko kariškiai entuziazmu nespindi. Ir ne iššūčiai juos kankina, o klausimas – ar atsiras pakankamai tų, kurie norės susieti savo gyvenimą su kariuomene. Pagyvensim – pamatysim...

Jei kariuomenei nepakaks vyrų, juos pakeisti galės ir moterys.

Lijana Cibulskienė

Gintauto Tiškos ir MP archyvo nuotraukos.